

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

simbolodmiz

Simbolo

1

Αγαπητές οικογένειες, αγαπητοί/ές αναγνώστ(ρι)ες και παίκτ(ρι)ες!

Το παιχνίδι Simbolo και το συνοδευτικό φυλλάδιο είναι αποτέλεσμα του έργου μας Erasmus+ «Πρωώθηση της δημοκρατικής παιδείας στην καθημερινή οικογενειακή ζωή».

Στόχος του παιχνιδιού είναι η ίδια η συζήτηση, ο διάλογος. Οι παίκτ(ρι)ες ανταλλάσσουν ιδέες, θέτουν προβληματισμούς και συνειδητοποιούν τη σημασία των κοινωνικών και πολιτικών αξιών για την οικογένεια και την κοινωνία.

Στο Simbolo αποφασίζουν όλοι μαζί πώς θα αντιμετωπίσουν τις υποθετικές καταστάσεις που περιγράφονται. Η περίπτωση κατά την οποία δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία αποτελεί επίσης μέρος της διαδικασίας του παιχνιδιού. Οι κάρτες ερωτήσεων περιέχουν και ερωτήσεις γνώσεων που εξετάζουν και μεταδίδουν γενικές γνώσεις.

/Οδηγίες παιχνιδιού/

Ομάδα-στόχος του παιχνιδιού είναι οι οικογένειες, μπορείτε όμως να παίξετε το παιχνίδι σε διαφορετικές ομάδες (σχολεία, φίλοι, κ.λπ.), απλά αντικαταστήστε τη λέξη «οικογένεια» με τη λέξη «ομάδα» στο μυαλό σας.

Αριθμός παικτ(ρι)ών: τουλάχιστον 3

Ηλικία των παικτ(ρι)ών: από 9 ετών

Το παιχνίδι αποτελείται από:

24 κάρτες
υποθετικών
καταστάσεων

14 κάρτες γνώσεων

4 κάρτες τζόκερ

Ζυγαριά,
Βιβλίο,
Καρδιά,
Κλαδί Ελιάς

40 κάρτες
4 σύμβολα x 10κάρτες/
σύμβολο

Χρειάζεστε επίσης: 1 νόμισμα

Σκοπός του παιχνιδιού είναι να συγκεντρώσετε τουλάχιστον 1 κάρτα από κάθε σύμβολο (ζυγαριά, βιβλίο, καρδιά, κλαδί ελιάς).

Το παιχνίδι τελειώνει όταν κάποιος παίκτης/τρια συγκεντρώσει πρώτος/η όλα τα σύμβολα τουλάχιστον από μία φορά.

Περαιτέρω στόχος του παιχνιδιού:

εξάσκηση στη δημοκρατική συζήτηση.

simbolodmia

/Προετοιμασία για το παιχνίδι/

Ανακατεύουμε και τοποθετούμε τις κάρτες γνώσεων και υποθετικών καταστάσεων σε ξεχωριστές στοίβες στη μέση του τραπεζιού. Ανακατεύουμε και τοποθετούμε 2 τζόκερ σε κάθε στοίβα. Ανακατεύουμε και τοποθετούμε τις κάρτες συμβόλων σε μια στοίβα γυρισμένες ανάποδα.

/Παίζοντας Simbolo/

Ο μικρότερος σε ηλικία παίκτης/τρια ρίχνει ένα νόμισμα, αν είναι **κορώνα** τραβάει μια κάρτα γνώσεων, αν είναι **γράμματα** τραβάει μια κάρτα υποθετικών καταστάσεων.

Αν τραβήξει μια κάρτα γνώσεων, ο παίκτης/τρια προσπαθεί να απαντήσει στην ερώτηση που αναγράφεται στην κάρτα.

Υπάρχουν πολλές σωστές απαντήσεις σε πολλές ερωτήσεις γνώσεων. Μια προτεινόμενη απάντηση αναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας. Οι υπόλοιποι παίκτες/τριες ψηφίζουν αν η ερώτηση απαντήθηκε σωστά. Εάν η πλειοψηφία ψηφίσει υπέρ, ο παίκτης/τρια μπορεί να τραβήξει και να κρατήσει μια κάρτα συμβόλου. Εάν απαντήσει λάθος, η κάρτα μπαίνει στην άκρη.

Αν τραβήξει μια κάρτα υποθετικής κατάστασης, στόχος είναι να απαντήσει δημοκρατικά μαζί με την οικογένειά του στην ερώτηση, συζητώντας τις διάφορες πιθανές απαντήσεις ή βρίσκοντας από κοινού έναν προσωπικό τρόπο αντιμετώπισης της κατάστασης. Για το αποτέλεσμα ψηφίζουν συλλογικά. Εάν υπάρξει απόφαση πλειοψηφίας, το άτομο που παίζει τραβάει μια κάρτα συμβόλου. Η κάρτα του παιχνιδιού μπαίνει στην άκρη. Αν δεν μπορείτε να βρείτε μια κοινή λύση, η κάρτα μπαίνει στην άκρη και κανείς δεν τραβάει κάρτα συμβόλου.

Αν τραβήξετε μια κάρτα υποθετικής κατάστασης για την οποία δεν θέλετε να συζητήσετε, μπορείτε απλά να την αφήσετε στην άκρη. Ίσως κάποια επόμενη φορά να έχετε όρεξη να μιλήσετε για το θέμα ή να υπάρξει κάποια άλλη ευκαιρία.

Εάν τραβήξετε κάρτα τζόκερ από τη μία από τις δύο στοίβες, μπορείτε να τραβήξετε και να κρατήσετε απευθείας μια κάρτα συμβόλου χωρίς να απαντηθεί κάποια ερώτηση ή υποθετική κατάσταση.

Νικητής/τρια είναι το άτομο που θα συγκεντρώσει πρώτος/η και τα τέσσερα σύμβολα. Κερδίζει όμως και όλη η οικογένεια, γιατί απέκτησε νέες γνώσεις για τη δημοκρατική συνύπαρξη!

Μπορείτε να παίξετε εναλλακτικά ως ομάδα και να συλλέξετε τα 4 σύμβολα μαζί ως ομάδα.

/Συνοδευτικό φυλλάδιο/

Η δημοκρατική παιδεία στην καθημερινή οικογενειακή ζωή βρίσκεται στο επίκεντρο του έργου «FED – Προώθηση της δημοκρατικής παιδείας στην καθημερινή οικογενειακή ζωή».

Επειδή τα παγκόσμια γεγονότα επηρεάζουν τις ζωές μας, θέλαμε να συμβάλλουμε ώστε να βρεθεί ένας τρόπος να ζήσουμε τη δημοκρατία από κοινού.

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να συμμετέχει ενεργά στη δημοκρατία, γιατί δημοκρατία σημαίνει συμμετοχή και η συμμετοχή είναι δικαίωμα του παιδιού.

Η οικογένεια είναι ο χώρος όπου προάγεται η παιδεία. Γνωρίζουμε από την έρευνα που αφορά τον ανθρώπινο εγκέφαλο ότι όσο πιο θετική είναι η συναισθηματική κατάσταση τη στιγμή που διδάσκεται το περιεχόμενο, τόσο καλύτερα μπορεί να εμπεδωθεί.

Ένα παιχνίδι που δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στην αντιμετώπιση σύνθετων, αφηρημένων θεμάτων.

Θα θέλαμε λοιπόν να σας προσκαλέσουμε και σας να ενθαρρύνουμε να παίξετε SIMBOLO και να μάθετε να συμμετέχετε από κοινού και ενεργά στη δημοκρατία μέσα από το παιχνίδι.

Αυτό το φυλλάδιο παρέχει γενικές πληροφορίες για όλα τα θέματα που αναφέρονται στο παιχνίδι, καθώς και πηγές για περαιτέρω έρευνα.

/Φιλοσοφικές συζητήσεις με παιδιά/

«Η φιλοσοφία και η δημοκρατία μας καλούν να χρησιμοποιήσουμε την κρίση μας, να επιλέξουμε την καλύτερη για εμάς μορφή πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης, να αναγνωρίσουμε οι ίδιοι/ες τις αξίες μας, εν ολίγοις, να γίνουμε με ολοκληρωμένο τρόπο αυτό που είναι ο καθένας και η καθεμιά μας, δηλαδή ελεύθεροι άνθρωποι». Federico Mayor, Γενικός Γραμματέας της UNESCO

Πηγή: <https://kinderphilosophie-gesellschaft.uni-graz.at/de/philosophieren-mit-kindern-und-jugendlichen/>

Η φιλοσοφική προσέγγιση αναφέρεται σε ατομικά και επίκαιρα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα, δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά και τους νέους να αποκτήσουν μια προσωπική θέση και εξασκεί τις ρητορικές και επιχειρηματολογικές τους δεξιότητες. Οι φιλοσοφικές συζητήσεις ωθούν τα παιδιά και τους νέους να εξερευνήσουν τον εσωτερικό τους κόσμο και να συζητήσουν τις εμπειρίες και τις απόψεις τους με άλλους.

Μια τεχνική της φιλοσοφικής προσέγγισης προέρχεται από τον Σωκράτη (469π.Χ.-399 π.Χ.): η μαιευτική. Η σωκρατική μέθοδος έθετε στοχευμένες ερωτήσεις οι οποίες οδηγούσαν τους συνομιλητές του να συνειδητοποιήσουν ότι οι θέσεις τους ήταν αντιφατικές και τους οδηγούσαν σε πλάνη. Ας αναφέρουμε ένα παράδειγμα: «Είναι η κλοπή πάντα κακή;». Ενδεχομένως να απαντήσετε αυθόρμητα: «Φυσικά!». Σε αυτή την περίπτωση, θα μπορούσατε να κάνετε την ακόλουθη ερώτηση (το «φυσικά», αναμένετε πάντα ως απάντηση). Αλήθεια πάντα; Τι γίνεται αν το άτομο που κλέβει, πεινάει; Και αν το άτομο που πέφτει θύμα κλοπής πεινάει κι αυτό; Πόσο πρέπει να πεινάει κάποιος για να δικαιολογείται η κλοπή; Τι γίνεται αν κάποιος κλέβει από πλούσιους; Και ούτω καθεξής...

Στους διαλόγους του ο Σωκράτης έπαιρνε τη θέση τού μη γνωρίζοντος και επέτρεπε στον εαυτό του να διδαχθεί (θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, φαινομενικά) από τους συνομιλητές του. Με την κριτική αμφισβήτηση και την εξαγωγή συμπερασμάτων από αυτά που έλεγαν οι συνάνθρωποί του, τους κατεύθυνε στο σημείο όπου συνειδητοποιούσαν ότι τελικά δεν γνώριζαν την απάντηση στο αρχικό ερώτημα. Αυτή η συνειδητοποίηση ήταν η αφορμή για να τεθεί εκ νέου το ερώτημα και να αναζητήσουν τη σωστή (ή μια καλύτερη) απάντηση.

Συνοψίζοντας, ο σωκρατικός διάλογος είναι μια μέθοδος που θέτει στοχευμένες ερωτήσεις για να κάνει τον συνομιλητή να συνειδητοποιήσει ότι, αντίθετα με τη δική του παραδοχή, κατέχει μόνο φαινομενικές γνώσεις ή έχει διαπραξεί λογικά λάθη.

Γενικές πληροφορίες σχετικά με τα θέματα που καλύπτει το παιχνίδι:

/Εμφυλη ισότητα/

Οι γυναίκες απαιτούν ίσα δικαιώματα.

Οι άνθρωποι είναι ίσοι όταν όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα. Δυστυχώς όμως έχουν αποδοθεί διαφορετικοί ρόλοι και χαρακτηριστικά στα δύο φύλα εδώ και εκατοντάδες χρόνια.

Στο παρελθόν οι γυναίκες θεωρούνταν υποδεέστερες των ανδρών με πολλούς τρόπους. Δεν είχαν το δικαίωμα να σπουδάζουν, να ψηφίζουν, να λαμβάνουν συντάξεις, ή να αποφασίζουν αυτόνομα.

Εκείνες έμεναν στο σπίτι και φρόντιζαν το νοικοκυριό και τα παιδιά. Αποκλείονταν από την πολιτική και την επαγγελματική σταδιοδρομία, υφίσταντο διακρίσεις. Με αυτόν τον τρόπο διακρινόταν τα πατριαρχικά συστήματα. Συστήματα που κυριαρχούν, ελέγχονται και εκπροσωπούνται από άνδρες, αφήνοντας συχνά απ' έξω τις ανάγκες των γυναικών. Στην Ελλάδα τα πρώτα φεμινιστικά αιτήματα διατυπώνονται στα τέλη του 19ου και κατά

την διάρκεια του 20ού αιώνα και αφορούν στην ισότιμη εκπαίδευση, στα εργασιακά δικαιώματα, στην ίση νομική μεταχείριση. Συστήνονται πολλές γυναικείες οργανώσεις, οι οποίες απαιτούν τη χορήγηση πολιτικών δικαιωμάτων στις γυναίκες, και μετά από πολλές πιέσεις κατορθώνουν να αναγνωριστεί με το προεδρικό διάταγμα του 1930 το δικαίωμα του εκλέγειν για τις Ελληνίδες, το οποίο αρχικά ίσχυε μόνο για τις δημοτικές εκλογές και μόνο για τις εγγράμματες άνω των 30 ετών. Για πρώτη φορά ψήφισαν στις δημοτικές εκλογές της 11ης Φεβρουαρίου 1934. Χρειάστηκαν δεκαετίες σθεναρών γυναικείων αγώνων για να μπορέσουν οι Ελληνίδες να αποκτήσουν δικαίωμα ψήφου. Σε βουλευτικές εκλογές, οι Ελληνίδες ψήφισαν για πρώτη φορά στις 19 Φεβρουαρίου του 1956. Τότε εφαρμόστηκε στην πράξη η καθολική ψηφοφορία που είχε κατοχυρωθεί ήδη στο Σύνταγμα του 1864, με την αναγνώριση της ιδιότητας του πολίτη στις γυναίκες. Το γυναικείο κίνημα πέτυχε τη μεγαλύτερη νίκη του περίπου δύο δεκαετίες αργότερα, όταν στο Σύνταγμα του 1975 καθιερώθηκε η αρχή της ισότητας των δυο φύλων.

Έτσι προέκυψε ο φεμινισμός, ένα κίνημα που προσπαθεί να αλλάξει τα κοινωνικά πρότυπα, τους ρόλους καθώς και το πατριαρχικό σύστημα.

Σήμερα όλοι και όλες επωφελούνται από τον φεμινισμό.

Η προοδευτική ισότητα των φύλων κατέρριψε εν μέρει τους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων.

Έτσι ο καθένας και η καθεμιά μπορεί να αποφασίσει για το μέλλον του. Ταυτόχρονα, όλοι και όλες αντιμετωπίζονται με σεβασμό.

Σκεφτείτε αν υπάρχουν κάποιες δουλειές στο σπίτι σας που γίνονται κυρίως από άνδρες ή γυναίκες -μέλη της οικογένειας. Γιατί συμβαίνει αυτό;

/Ισότητα/

Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι.

Το Σύνταγμά μας προβλέπει στο άρθρο 4 παρ. 2 «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις» και στο άρθρο 116 παρ. 2 «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών».

Το 2019 καταψηφίστηκε από τη Βουλή η αναθεώρηση του άρθρου 5 παρ. 2 για την απαγόρευση των διακρίσεων («Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων»), η οποία προέβλεπε τη ρητή προσθήκη της απαγόρευσης διακρίσεων και βάσει φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Η ισότητα όμως δεν ίσχυε πάντα.

Κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας, για παράδειγμα, άνθρωποι από την Αφρική ήταν σκλάβοι. Δεν είχαν κανένα απολύτως δικαίωμα.

Η πορεία προς την ισότητα ήταν και είναι μια διαδικασία που διαρκεί αιώνες.

Οι ακτιβιστές/στριες των γυναικείων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλο τον κόσμο αγωνίζονταν πάντα για την ισότητα και αγωνίζονται μέχρι σήμερα. Χάρη σε αυτούς/ές και στις προσπάθειες πολλών ανθρώπων υπάρχουν πλέον νόμοι και κατευθυντήριες γραμμές που, μεταξύ άλλων, απαγορεύουν τη δουλεία και ρυθμίζουν την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Όποιος αισθάνεται να παραβιάζεται το δικαίωμά του στην ισότητα μπορεί να υποβάλει καταγγελία ή ακόμη και μήνυση.

Παρ' όλα αυτά, πλήρης ισότητα δεν υπάρχει ακόμη και σήμερα.

Σε ορισμένα μέρη του κόσμου οι γυναίκες εξακολουθούν να εξαναγκάζονται σε γάμο ή να λαμβάνουν χαμηλότερους μισθούς από τους άνδρες. Άνθρωποι διώκονται και εκφοβίζονται λόγω της καταγωγής ή της θρησκείας τους.

Τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να συνάψουν σύμφωνο συμβίωσης, αλλά συχνά δεν έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα ετερόφυλα παντρεμένα ζευγάρια. Και αυτά είναι μόνο μερικά παραδείγματα.

Η ισότητα παραμένει σημαντικό θέμα συζήτησης, επειδή κάθε άνθρωπος αξίζει το ίδιο και, επομένως, θα πρέπει να έχει τα ίδια δικαιώματα.

/Δικαιώματα του Παιδιού/

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι ένα παγκόσμιο σύνολο κανόνων για την προστασία των παιδιών.

Περιλαμβάνει 41 άρθρα και είναι το σύνολο των κανόνων που υπογράφουν οι περισσότερες χώρες παγκοσμίως.

Έχουμε συνοψίσει 10 σημαντικά δικαιώματα:

Ισότητα - Όλα τα παιδιά έχουν τα ίδια δικαιώματα. Κανένα παιδί δεν πρέπει να βρίσκεται σε μειονεκτική θέση.

Υγεία - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να ζουν με υγεία, να βρίσκουν ασφάλεια και να μην υποφέρουν από κακουχίες.

Εκπαίδευση - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στη μάθηση και στην εκπαίδευση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις ικανότητές τους.

Παιχνίδι και ελεύθερος χρόνος - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να παίζουν, να ψυχαγωγούνται και να δραστηριοποιούνται καλλιτεχνικά.

Ελευθερία έκφρασης και συμμετοχής - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να έχουν λόγο σε όλα τα θέματα που τα αφορούν και να λένε τη γνώμη τους.

Προστασία από τη βία - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα προστασίας από τη βία, την κακοποίηση και την εκμετάλλευση.

Πρόσβαση στα μέσα ενημέρωσης - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται και να εκφράζουν τις απόψεις τους.

Προστασία της ιδιωτικής ζωής και της αξιοπρέπειας - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής και της αξιοπρέπειάς τους.

Προστασία σε περίπτωση πολέμου και στην προσφυγιά - Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα ειδικής προστασίας σε περίπτωση πολέμου και στην προσφυγιά.

Ειδική φροντίδα και υποστήριξη σε περίπτωση αναπηρίας - Τα παιδιά με αναπηρία έχουν το δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και υποστήριξη ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην καθημερινή ζωή.

Σκεφτείτε τι θεωρεί δεδομένο η οικογένειά σας. Πιστεύετε ακόμα ότι είναι απαραίτητο να διατυπωθεί αυτό ως δικαίωμα;

Πώς εφαρμόζονται αυτά τα δικαιώματα;

/Ρατσισμός/

Ο ρατσισμός βασίζεται στην υποτίμηση των ανθρώπων.

Αυτό συμβαίνει με το να τους αποδίδονται ορισμένα χαρακτηριστικά βάσει υποτιθέμενων ή πραγματικών πολιτιστικών ή φυσικών χαρακτηριστικών. Επίσης, εκφράζει μια αξίωση εξουσίας από την κοινωνία της πλειοψηφίας, η οποία καθιστά τους θιγόμενους ως «άλλους» και κάνει διακρίσεις εις βάρος τους.

Ο ρατσισμός έχει μακρά ιστορία και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση περιστασιακό φαινόμενο. Η αιτιολόγηση του ρατσισμού, είτε βιολογικά είτε πολιτισμικά, μπορεί να αλλάζει, αλλά ο αποκλειστικός ακόμη και ο βίαιος χαρακτήρας παραμένει. Πώς μπορούμε όμως να αντιμετωπίσουμε τον ρατσισμό; Οι πρώτες ενέργειες για την αντιμετώπιση του ρατσισμού που πρέπει να γίνουν μπορεί να είναι οι εξής:

Ακούστε αυτούς που υφίστανται ρατσισμό: Υπάρχουν πολλά ενδεικτικά βίντεο, βιβλία και άρθρα στα οποία οι θιγόμενοι λένε τη γνώμη τους ή/και εξηγείται ο ρατσισμός.

Σκεφτείτε το: Ποια μοτίβα σκέψης αναγνωρίζω στον εαυτό μου; Ποιες γνώσεις μου λείπουν ακόμη;

Αλλάξτε τα πράγματα: Πώς θα αντιμετωπίσω αυτό το φαινόμενο στο μέλλον; Πώς μπορώ να αλλάξω τον λόγο και τις πράξεις μου και να αυξήσω τις γνώσεις μου; Πώς μπορώ να ενώσω τις δυνάμεις μου με ομοϊδεάτες μου και να αλλάξω κάτι πολιτικά;

Ότι δεν βιώνουμε εμείς οι ίδιοι ρατσισμό, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει. Δίνοντας την κατάλληλη προσοχή μπορούμε να κατανοήσουμε την έκταση του φαινομένου. Στη

συνέχεια μπορούμε να εξετάσουμε σε ποιες περιπτώσεις ακόμα και οι δικές μας οι πράξεις, ακόμα και ακούσια, προώθησαν κάποια στιγμή την προκατάληψη και τον αποκλεισμό και πώς μπορούμε να το αποφύγουμε στο μέλλον.

Πηγή: Konterbunt, <https://konterbunt.de/info-zu-vorurteilen/>

/ Δικαιώματα του Ανθρώπου /

Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου είναι τα δικαιώματα που πρέπει να ισχύουν για όλους τους ανθρώπους σε αυτόν τον κόσμο.

Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου είναι πρωτίστως το δικαίωμα στην ελευθερία, όπως η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης, η ελευθερία της έκφρασης ή η ισότητα όλων ενώπιον του νόμου. Το δικαίωμα στην προστασία και συνεπώς στο άσυλο κατοχυρώνεται επίσης στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ. Σχεδόν όλα τα κράτη της γης είναι μέλη στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Έτσι, σχεδόν όλα τα κράτη δεσμεύονται να κατοχυρώνουν και να προστατεύουν τα δικαιώματα κάθε ανθρώπου ξεχωριστά.

Η δέσμευση αυτή απορρέει από τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος επιβεβαιώνει την πίστη των λαών στα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου και στην αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρωπίνης προσωπικότητας.

Το 1948 η Eleanor Roosevelt, πρόεδρος της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρωπίνια δικαιώματα, διακήρυξε την «Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», η οποία αποσκοπεί σε έναν καλύτερο κόσμο όπου οι άνθρωποι θα ζουν με αξιοπρέπεια και χωρίς φόβο.

Σχεδόν όλα τα κράτη της γης έχουν ενσωματώσει τα ανθρωπίνια δικαιώματα στα Συντάγματά τους.

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα από τα 30 άρθρα της Χάρτας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

Άρθρο 3: «Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια».

Άρθρο 7: «Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση να προστατεύονται ισότιμα από αυτόν, χωρίς καμία απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση».

Άρθρο 10: «Καθένας έχει δικαίωμα, με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια, από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του».

Σήμερα περαιτέρω ανθρωπίνια δικαιώματα απορρέουν από εκείνα που εξαγγέλθηκαν τότε στη Διακήρυξη. Για παράδειγμα, «τα δικαιώματα των γυναικών είναι ανθρωπίνια

δικαιώματα». Η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων και της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω φύλου παραβιάζονται συνεχώς σε πολλές χώρες στις μέρες μας. Το ίδιο ισχύει και για το ρατσισμό ή τη ρητορική μίσους απέναντι σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού στο διαδίκτυο. Ως εκ τούτου τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να επικαιροποιούνται και να ανανεώνονται διαρκώς.

Αυτά είναι μερικά μόνο παραδείγματα. Η ελευθερία της έκφρασης, της θρησκευτικής συνείδησης και του «συνέρχεσθαι» θεωρούνται δεδομένο από πολλούς σήμερα. Τι επίδραση έχουν αυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα στην οικογένειά σας; Ποια από αυτά θεωρείτε ιδιαίτερα σημαντικά; Θα έπρεπε να διατυπωθεί ένα άλλο ανθρώπινο δικαίωμα; Συζητήστε το θέμα αυτό στον οικογενειακό σας κύκλο.

/Λαϊκισμός/

Οι λαϊκιστές προσφέρουν δήθεν απλές λύσεις σε περίπλοκα ζητήματα.

Λαϊκισμός: Τι σημαίνει στην πραγματικότητα; Όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και παγκοσμίως υπάρχουν όλο και περισσότερα λαϊκιστικά κόμματα. Υπόσχονται στους πολίτες απλές λύσεις παρουσιάζοντας τα παρόντα προβλήματα μονοδιάστατα. Καπηλεύονται συχνά υψηλές και διαχρονικές αξίες.

Η λέξη προέρχεται από το λατινικό «populus» και σημαίνει «λαός». Ο λαϊκισμός έχει να κάνει με τα συμφέροντα του λαού.

Οι λαϊκιστές συνήθως απορρίπτουν τις στάσεις θεσμών όπως οι κυβερνήσεις, οι τράπεζες, οι πολιτικοί με επιρροή ή τα μέσα μαζικής ενημέρωσης – και παρουσιάζουν πάντα μια πολύ αυστηρή, απλή άποψη στην οποία συνήθως ο «λαός» τάσσεται υπέρ ή κατά. Κατά συνέπεια, οι λαϊκιστές δημιουργούν κλίμα πόλωσης.

Αν κάποιος λέει: «Οι Έλληνες θέλουν το ένα ή δεν θέλουν το άλλο», αυτό είναι λαϊκιστικό σχεδόν σε κάθε περίπτωση.

Όσοι διαφωνούν δεν μετράνε γι' αυτούς. Νομίζουν ότι ξέρουν τι είναι καλό και σωστό για όλους. Το πραγματικό πρόβλημα είναι τι γίνεται με τη γνώμη του κ. Παπαδόπουλου ή της κ. Λαζαρίδου, για παράδειγμα, ή του Γιώργου ή της Μαρίας; Σε μια κοινωνία, και ιδιαίτερα σε μια δημοκρατία, υπάρχουν, άλλωστε, πολλές διαφορετικές απόψεις. Και δημοκρατία σημαίνει πάντα ανοχή και συζήτηση, γεγονός που οδηγεί συχνά σε συμβιβασμούς.

Ο κίνδυνος που απορρέει από το λαϊκισμό είναι ότι τα πολύπλοκα ζητήματα παρουσιάζονται με πολύ απλοποιημένο τρόπο και έτσι δεν γίνονται αντιληπτές πολλές διαφορετικές γνώμες και απόψεις.

Υπάρχει τόσο δεξιός όσο και αριστερός λαϊκισμός σε όλη την Ευρώπη.

Έχετε έρθει ποτέ αντιμέτωποι με λαϊκιστικές δηλώσεις στην οικογένειά σας; Αφιερώστε

λίγο χρόνο για να διαβάσετε από κοινού μια εφημερίδα και να εντοπίσετε ποιες δηλώσεις αποτοποιούν πολύπλοκα ζητήματα και να συγκεντρώσετε αντεπιχειρήματα.

/Fake News – Ψευδείς ειδήσεις/

Σήμερα είναι σημαντικό να γίνεται επαλήθευση των πηγών.

Οι ψευδείς ειδήσεις αποτελούν μεγάλο πρόβλημα στις μέρες μας, ιδίως με την ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και του διαδικτύου. Οι ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες μπορούν να διαδοθούν γρήγορα και εύκολα μέσω αυτών των πλατφορμών και να έχουν σοβαρές συνέπειες.

Ένας από τους μεγαλύτερους διασπορείς ψευδών ειδήσεων είναι το Facebook, καθώς πρόκειται για ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης που απευθύνεται σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού, ιδίως ενήλικες.

Επιπλέον, η διάδοση ψευδών πληροφοριών μπορεί να συμβάλει στην πόλωση της κοινωνίας και να διχάσει τους ανθρώπους με διαφορετικές πεποιθήσεις και απόψεις.

Ακολουθούν ορισμένες συμβουλές για το πώς να αντιμετωπίσετε τις ψευδείς ειδήσεις στην οικογένειά σας:

1. Ενημερώστε όλα τα μέλη της οικογένειας για τους κινδύνους των ψευδών ειδήσεων και πώς να τις αναγνωρίζουν
2. Να γνωρίζετε τη σημασία του ελέγχου της αλήθειας των γεγονότων και της επαλήθευσης των πηγών πριν από την ανταλλαγή πληροφοριών
3. Σκεφτείτε από κοινού κριτικά σχετικά με τις ειδήσεις που ακούτε
4. Συζητήστε τα τρέχοντα γεγονότα με τα μέλη της οικογένειας
5. Αναφέρετε ψευδείς ειδήσεις όταν τις αναγνωρίσετε

/Ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης/

Η ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης είναι το δικαίωμα των ανθρώπων να ασκούν τη θρησκευτική τους πίστη ιδιωτικά ή δημόσια χωρίς παρεμβάσεις ή διώξεις, π.χ. από την κυβέρνηση.

Πρόκειται για θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα που αναγνωρίζεται σε πολλές διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες, συμπεριλαμβανομένης της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Η ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης περιλαμβάνει το δικαίωμα:

- να έχει ο καθένας και η καθεμιά οποιαδήποτε θρήσκευμα ή να μην έχει,
- να ασκεί ο καθένας και η καθεμιά οποιαδήποτε θρησκευτική λατρεία είτε ατομικά είτε μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά,

- να εκφράζει και να εκδηλώνει ο καθένας και η καθεμιά την πίστη του/της μέσω της διδασκαλίας, της άσκησης, της λατρείας και της τήρησης των κανόνων,
- να μοιράζεται ο καθένας και η καθεμιά τις θρησκευτικές του/της πεποιθήσεις με άλλους,
- να ιδρύει και να διατηρεί ο καθένας και η καθεμιά χώρους λατρείας, όπως εκκλησίες, τζαμιά, συναγωγές ή ναούς,
- να φορά ο καθένας και η καθεμιά θρησκευτική ενδυμασία και θρησκευτικά σύμβολα (όπως μαντίλες ή σταυρούς),
- να επιλέγει ή να αλλάζει ο καθένας και η καθεμιά το θρήσκευμα ή τις πεποιθήσεις του χωρίς φόβο διώξεων ή διακρίσεων.

Η ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραίτητη για μια ελεύθερη και δημοκρατική κοινωνία, καθώς επιτρέπει στα άτομα να ζουν σύμφωνα με τις δικές τους πεποιθήσεις και αξίες ταυτόχρονα να συνυπάρχουν ειρηνικά με άλλους που μπορεί να έχουν διαφορετικές πεποιθήσεις.

Μπορείτε να το εφαρμόσετε αυτό στην οικογένειά σας καθημερινά, σεβόμενοι τις θρησκευτικές πεποιθήσεις κάθε μέλους της οικογένειας, προωθώντας την ανοιχτή επικοινωνία, αποφεύγοντας να επιβάλλετε τις πεποιθήσεις σας στους άλλους και διδάσκοντας την ανεκτικότητα και το σεβασμό.

/Ελευθερία της έκφρασης/

Η ελευθερία της έκφρασης είναι ένα από τα πολυτιμότερα ανθρώπινα δικαιώματα.

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις και τις ιδέες του και να μεταδίδει πληροφορίες με οποιαδήποτε μορφή.

Μια κοινωνία δεν μπορεί να είναι δημοκρατική χωρίς ελευθερία έκφρασης. Αντίθετα, οφείλει να διευκολύνει τα μέλη της να διαμορφώνουν τις δικές τους απόψεις για θέματα δημόσιου συμφέροντος. Βρίσκεται στην υπηρεσία του δημόσιου διαλόγου προάγει τον δημόσιο διάλογο και υποστηρίζει την ανάπτυξη ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, ενημερωμένων πολιτών και διαφανούς λειτουργίας του κράτους.

Η ελευθερία της έκφρασης περιλαμβάνει:

- Χώρους (δημόσιους και ιδιωτικούς)
- Στόχους (πολιτικούς, καλλιτεχνικούς, εμπορικούς)
- Μορφές (λέξεις, εικόνες, ήχους)
- Μέσα (ταινίες, κόμικς, ραδιόφωνο, τηλεόραση και μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Για παράδειγμα, καθένας και καθεμιά μπορεί να γράψει ένα σχόλιο κάτω από ένα άρθρο σε μια διαδικτυακή πύλη, να παίξει ή να αναπαράξει ένα συγκεκριμένο τραγούδι σε δημόσιο χώρο, να βάλει μια διαφήμιση στο δρόμο ή να φορέσει ένα μπλουζάκι με ένα

συγκεκριμένο μήνυμα.

Ωστόσο, το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης δεν εγγυάται την πρόσβαση στα απαραίτητα μέσα για να εκφράσει κανείς τις ιδέες του. Ένα περιοδικό ή μια διαδικτυακή πύλη μπορεί να αρνηθεί να δημοσιεύσει ένα άρθρο ή ένα σχόλιο. Μια εταιρεία στην οποία ανήκει ένας δικτυακός τόπος κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να αφαιρέσει ένα σχόλιο από την πλατφόρμα που διαχειρίζεται.

Η ελευθερία της έκφρασης δεν προστατεύει απολύτως οποιαδήποτε μορφή έκφρασης. Η ρητορική μίσους, για παράδειγμα, δεν προστατεύεται από το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης αλλά τιμωρείται.

/Ελευθερία του Τύπου/

Η ελευθερία του Τύπου είναι θεμελιώδης δημοκρατική αρχή.

Το Σύνταγμα εγγυάται σε όλα τα μέσα ενημέρωσης την ελευθερία να δημοσιεύουν τις απόψεις τους και να αναφέρουν ό,τι θέλουν. Αυτή η ελευθερία ονομάζεται ελευθερία του Τύπου.

Η ελευθερία του Τύπου ισχύει για όλους τους ανθρώπους και επομένως, φυσικά, και για τα παιδιά. Η ελευθερία του Τύπου ή των μέσων ενημέρωσης αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ελευθερίας στην πληροφόρηση, στη διαμόρφωση και έκφραση γνώμης, της πλουραλιστικής ποικιλομορφίας των απόψεων και συνεπώς της δημοκρατικής διαμόρφωσης της βούλησης, καθώς και της διαφάνειας και του ελέγχου της πολιτικής από την κοινή γνώμη.

Συνεπώς, η ελευθερία του Τύπου εξασφαλίζει ότι όλοι οι δημοσιογράφοι είναι ελεύθεροι να εκφράζουν και να διαδίδουν τις απόψεις τους. Η ελευθερία της έκφρασης παρέχει στα μέσα ενημέρωσης ειδικά δικαιώματα, αλλά και υποχρεώσεις. Έχουν καθήκον να ενημερώνουν το κοινό για θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος, παρέχοντας έτσι μια σημαντική πλατφόρμα για δημόσιο διάλογο, περίσκεψη και προβληματισμό. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και η ποιοτική δημοσιογραφία θεωρούνται «θεματοφύλακας» σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Η ελευθερία του Τύπου είναι μια θεμελιώδης αρχή σύμφωνα με την οποία η επικοινωνία και η έκφραση γνώμης μέσω διαφόρων μέσων θεωρείται δικαίωμα που πρέπει να ασκείται ελεύθερα. Η ελευθερία αυτή προϋποθέτει ότι το κράτος δεν παρεμβαίνει και ότι η προστασία της διασφαλίζεται από συνταγματική ή άλλη νομική προστασία.

Εταίροι προγράμματος:

Miteinander in Europa e.V.
Λούνεμπουργκ, Γερμανία
www.miteinander-in-europa.eu

Lernwerkstatt Europa e.V.,
Πλέβεν, Βουλγαρία
www.lernwerkstatt-bg.eu

educommart /Σημείο Συνάντησης,
Εκπαίδευσης και Δημιουργίας (ΜΚΟ),
Αθήνα, Ελλάδα
www.educommart.org

Systeme in Bewegung e.V.
Βίνζεν, Γερμανία
www.systemeinbewegung.de

AIFED, Γκρανάδα, Ισπανία
www.aifed.es

Nyskolen in Oslo Foundation,
Όσλο, Νορβηγία
www.nyskolen.no

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

symboldmia

